

**ŠIAULIŲ KULTŪROS CENTRO
REAGAVIMO Į PRANEŠIMUS APIE PADĖTĄ SPROGMENĮ
AR KITAS PANAŠAUS POBŪDŽIO GRĖSMES
TVARKA**

Šiaulių kultūros centro reagavimo į pranešimus apie padėtą sprogmenį ar kitas panašaus pobūdžio grėsmes tvarkos (toliau – Tvarka) tikslas yra informuoti ir nurodyti Šiaulių kultūros centro (toliau – Centras) darbuotojams kaip elgtis gavus pranešimus apie padėtą sprogmenį ar kitus panašaus pobūdžio grąsinimus. Siekiant nesukelti panikos, netrikdyti spec. tarnybų darbo ir / ar Centro kasdienės veiklos, darbuotojai privalo laikytis šioje Tvarkoje pateiktų nurodymų.

**I. SKYRIUS
PREVENGINIAI VEIKSMAI**

1. Visi Centro darbuotojai yra atsakingi už asmenų, atvykusių į Centrą, vertinimą ir privalo pateikti informaciją atsakingiems asmenims pastebėję įstaigoje įtartiną, neįprastai besielgiantį asmenį, paliktą daiktą ar kilusią grėsmę.
2. Bendrojo skyriaus darbuotojai privalo periodiškai tikrinti avarinius išėjimus – ar evakuacinės durys laisvai atsidaro, keliai neužkrauti ir atitinka evakuacijos keliams keliamus reikalavimus, o pastatuose ir jų teritorijose pakanka apšvietimo tamsesniu paros metu.

**II. SKYRIUS
DARBUOTOJŲ VEIKSMAI GAVUS GRASINIMĄ**

3. Darbuotojas, gavęs grąsinantį pranešimą el. paštu, turi jo nepersiuntinėti dėl galimo kompiuterinio viruso pavojaus. Apie laiško turinį privalo informuoti atsakingus asmenis.
4. Darbuotojas, gavęs grąsinantį pranešimą telefono skambučiu privalo:
 - 4.1. išlikti ramus ir atidžiai klausyti;
 - 4.2. jei įmanoma, neleisti skambintojui kalbėti;
 - 4.3. jei matosi telefone, atkreipti dėmesį į skambinančiojo numerį;
 - 4.4. užsirašyti kuo daugiau informacijos;
 - 4.5. pranešti atsakingiems asmenims.
5. Darbuotojas, gavęs grąsinimą trumpąja žinute, turi neatsakinėti į pranešimą ir jo nepersiuntinėti, atkreipti dėmesį į siuntėjo numerį. Apie žinutės turinį privalo informuoti atsakingus asmenis.

**III. SKYRIUS
ATSAKINGŲ ASMENŲ VEIKSMAI GAVUS GRASINIMĄ**

6. Centre už informacijos pateikimą specialiosioms tarnyboms atsakingi asmenys – direktorius ir direktoriaus pavaduotojas.
7. Atsakingas asmuo iš darbuotojo gavęs informaciją apie grąsinimą turi:
 - 7.1. paskambinti policijai informacijos telefonu 8 700 60 000;
 - 7.2. surinkęs numerį, privalo kantriai laukti, kol atsilieps operatorius, neskambinti kelis kartus pakartotinai;
 - 7.3. turi išklausti konsultanto patarimų bei nurodymų kaip elgtis ir kokius veiksmus būtina atlikti;

7.4. iki pareigūnų atvykimo privalo išlaikyti rimtį ir suburti grupę sprendimus galinčių įgyvendinti žmonių, kuriems pavedama:

7.4.1. praeinamuose viešuose šaltiniuose įvertinti ar tai ne koordinuota ir masinė informacinė ataka;

7.4.2. įvertinti ar esant poreikiui evakuoti žmones visi praėjimai (durys) yra laisvi ir atsidaro;

7.4.3. Centro prieigose sudaryti galimybę sklandžiai privažiuoti pagalbos tarnyboms;

7.4.4. informuoti kitus Centro darbuotojus apie priimtus ir priimamus sprendimus.

7.5. Jei yra pagrindo įtarti, kad grėsmė yra reali, priima sprendimą apie darbuotojų ir lankytojų evakuaciją ir apie tai paskelbia per pastato garsines sistemas.

8. Tik tada, jeigu sužinoma, jog Centras tapo masinės informacinės atakos taikiniu, patekimas į Centro patalpas yra kontroliuojamas, pastarosiomis dienomis nebuvo jokių įtartinų asmenų ir (ar) incidentų, o gautas pranešimas yra vienintelė informacija apie sprogimo grėsmę – galima sulaukti atvykstančių pareigūnų ir nepradėti evakuacijos.

IV. SKYRIUS EVAKUACIJA

9. Žmonių evakuacijai vadovauja atsakingas asmuo ir perduoda vadovavimą atvykusioms specialiosioms tarnyboms.

10. Darbuotojai, išgirdę garsinį signalą, informuojantį apie kilusį pavojų, turi napanikuodami ir nedelsdami, išeiti iš patalpos artimiausiu evakuaciniu išėjimu.

11. Darbuotojai turi padėti išeiti pastate esantiems lankytojams, įsitikinti, kad tualetuose ir kitose patalpose nėra pasilikusių žmonių.

12. Išeinant darbuotojai turi uždaryti langus, uždaryti, bet neužrakinti durų.

13. Evakuaciniai išėjimai yra pažymėti evakuacijos planuose, kurie pakabinti pastatų koridoriuose. Evakuacijos planuose pagrindiniai evakuaciniai išėjimai pažymėti ištisine žalia linija, atsarginiai – žalia punktyrine linija.

14. Evakuacinių išėjimų vietos yra pažymėtos šviečiančiais ženklais „Išėjimas“, kurie šviečia ir nutrukus elektros tiekimui.

15. Jeigu evakuacijos metu visi keliai vienodai saugūs, t. y. nematyti ugnies, dūmų, pavojų keliančių asmenų, turi būti išeinama per artimiausią evakuacinį išėjimą.

16. Jeigu išėjimo kelyje durys yra uždarytos, darbuotojas turi lėtai praverti duris ir tik tuo atveju, jeigu už jo nematyti ugnies, dūmų, pavojų keliančių asmenų, eiti toliau.

17. Jeigu išėjimo kelyje durys uždarytos ir nuo jų juntamas karštis, tokiu atveju darbuotojas turi jų neatidarinti ir eiti atsarginiu keliu.

18. Jeigu dūmai yra užpildę pastato patalpą, turi veidą prisidengti drėgnu audeklu ir eiti pasilenkęs arba šliaužti, apačioje, po dūmais, lengviau kvėpuoti ir geriau matyti.

19. Dūmams ar liepsnoms užblokavus išėjimus, darbuotojas turi uždaryti pastato patalpos duris ir pagal galimybes apkamšyti duris drėgnais skudurais, kad apsaugoti nuo dūmų.

20. Jeigu evakuotis neįmanoma darbuotojas turi užsidaryti patalpoje ir skambinti telefonu 112 arba atidaryti langą ir šauktis pagalbos, mojuodamas ryškiu daiktu taip bandydamas atkreipti į save dėmesį.

21. Sėkmingai išėję iš pastato, darbuotojai turi nedelsdami susirinkti evakuacijos susirinkimo vietoje (Aušros al. prieš pagrindinį Centro įėjimą) ir prisistatyti evakuotų asmenų registraciją atliekančiam atsakingam darbuotojui.

22. Esant šaltajam metų laikui ar nepalankioms gamtinėms sąlygoms, evakuoti ir užregistruoti asmenys įleidžiami į netoliese esantį pastatą (Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka, Aušros al. 62). Palikti / išeiti iš pastato galima tik leidus gaisro gesinimo vadovui.

23. Budintis darbuotojas / informacijos specialistas turi užtikrinti, kad darbuotojų evakuacija vyktų sklandžiai, nekiltų spūstys prie pastato išėjimų, į pastatą nepatektų pašaliniai asmenys.

24. Į įvykio vietą atvykus pareigūnams privaloma:

24.1. tiksliai ir operatyviai vykdyti pareigūnų nurodymus bei reikalavimus;

24.2. pateikti pareigūnams išsamią informaciją;

24.3. pareigūnams atlikus patalpų ar teritorijos apžiūrą sulaukti (pareikalauti) galutinio ir vienareikšmiško pareigūnų sprendimo dėl galimybės tęsti įprastą veiklą.

V. SKYRIUS

VEIKSMAI RADUS ĮTARTINĄ DAIKTĄ AR SPROGMENĮ, ĮVYKUS SPROGIMUI

25. Darbuotojas, radęs įtartiną daiktą ar sprogmenį privalo:

25.1. neliesti įtartiną daiktą ar sprogmenį;

25.2. tuo pačiu keliu pasitraukti nuo įtartiną daikto ar sprogmenį saugiu atstumu;

25.3. apie įtartiną daiktą ar sprogmenį nedelsiant informuoti atsakingą asmenį, kuris praneša policijai telefonu 112;

25.4. iki atvyks policija užtikrinti, kad į pavojingą teritoriją nepatektų kiti asmenys, o pavojingoje teritorijoje jau esantys asmenys pasitrauktų saugiu atstumu;

25.5. Būtina sulaukti policijos pareigūnų, o jiems atvykus vykdyti Tvarkos 24 p. reikalavimus.

26. Jei šalia įvyko sprogimas rekomenduojama:

26.1. kristi ant žemės ir rankomis užsidengti galvą;

26.2. pasinaudoti bet kokia priedanga;

26.3. nesant sužalojimams ir jei nebekrenta skeveldros, pasitraukti iš sprogimo vietos į saugią vietą;

26.4. nesinaudoti liftais.
